

عنوان مقاله:

پیشینه بعد چهارم پیش از فلسفه صدرایی

محل انتشار:

مجله جستارهایی در فلسفه و کلام، دوره 55، شماره 2 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسنده:

مهدی اسدی - استادیار فلسفه ی اسلامی و حکمت معاصر، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

گرچه بعد چهارم از مسائلی است که مرزهای فلسفه را درنوردیده و امروزه یکی از دغدغه های اصلی فیزیک دان ها است، بااین همه پیشینه و تاریخچه دقیق آن هنوز در هاله ای از ابهام است. بنابراین، باید بررسی شود بعد چهارم در بستر کدامین دشواره های فلسفی در جهان اسلام شکل گرفت و سپس، چه تطوری یافت. خواهیم دید در جامعه فلسفی کشور ما آن را تا ملاصدرا ریشه یابی کرده اند؛ ولی نشان خواهیم داد در جهان اسلام پیش از صدرا عبارت های کاملاً صریحی در آثار خواجه نصیر طوسی و کسانی چون ابن کمونه، قطب الدین شیرازی، میرک بخاری، قوشچی، میرداماد و... وجود دارد. در فلسفه غرب نیز بعد چهارم را با تکلف در آرای برخی از اندیشمندان غربی در سده های میانه، مانند آنسلم، ریشه یابی کرده اند؛ ولی برخی از اندیشمندان غربی به درستی نشان داده اند که هیچ عبارت صریحی در این باره در آثار آن ها وجود ندارد. کوتاه اینکه، در این مقاله به روش تاریخی دیدگاه های اندیشمندان یادشده را گردآوری کرده و به تحلیل عقلی آن ها خواهیم پرداخت. در پایان به مناسبت، به پیشینه بعد چهارم کاهشی نزد ابن عرفه نیز اشاره خواهیم کرد.

کلمات کلیدی:

چهار بعدگروی، سرمدگروی، بعد چهارم کاهشی، زمان، محقق طوسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1942181>

